

vergadering **C113**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Energie

van 12 januari 2022

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de uitspraak van de Raad voor Vergunningsbetwistingen over het weigeren van de vergunning voor een tankstation wegens de impact op het klimaat – 1069 (2021-2022)	3
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over een derde energieleverancier in moeilijkheden – 1118 (2021-2022)	6
VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het beleid inzake energetische renovatie – 1126 (2021-2022)	11
VRAAG OM UITLEG van Bruno Tobback aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het energieprestatiecertificaat bij de verkoop van een woning – 1133 (2021-2022)	17
VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de weigering van een importvergunning voor hout voor de biomassacentrale in Rodenhuize – 1183 (2021-2022)	19
VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het Europese groen label voor gas en kernenergie – 1184 (2021-2022)	20

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de uitspraak van de Raad voor Vergunningsbetwistingen over het weigeren van de vergunning voor een tankstation wegens de impact op het klimaat – 1069 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: Goedemorgen, collega's. Van harte welkom in de commissie Energie. Mijn beste wensen voor iedereen die we nog niet in de commissie hebben gezien en een heel gelukkig 2022.

De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): De Raad voor Vergunningsbetwistingen (RvVb) heeft een opvallend precedent geschapen. De gemeente Boechout in de provincie Antwerpen weigerde een vergunning te verlenen voor een nieuw tankstation. Het bestuur redeneerde dat een tankstation dat louter fossiele brandstoffen verkoopt, haaks staat op het Burgemeestersconvenant dat het ondertekend heeft en waarmee de gemeente zich engageert om bepaalde klimaat- en energiedoelstellingen te realiseren.

Het bedrijf in kwestie dat het tankstation wou bouwen, Gabriëls, ging daarop in beroep bij de bestendige deputatie van de provincie Antwerpen en kreeg gelijk. De deputatie vond namelijk dat de klimaat- en energiedoelstellingen van de gemeente Boechout geen geldige reden waren om de vergunning van een tankstation te weigeren.

Het dossier belandde uiteindelijk bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen, en die vernietigde de beslissing van de bestendige deputatie. Volgens de raad miskent de deputatie namelijk dat de klimaatdoelstellingen en het klimaatplan van de gemeente – ik citeer: “een wezenlijk beoordelingscriterium vormen van het lokale vergunningenbeleid”.

Minister, volgt u de redenering van de Raad voor Vergunningsbetwistingen in dit dossier? Zal dit precedent er volgens u niet toe leiden dat de rechtszekerheid van ondernemingen in Vlaanderen die gebruikmaken van fossiele brandstoffen zoals tankstations, maar ook bijvoorbeeld in de petrochemie, en willen uitbreiden, ondermijnd wordt? Indien ja, wat zult u ondernemen om dit te verhinderen en die rechtszekerheid te garanderen? Indien niet, waarom niet?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: In het dossier dat werd behandeld voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen had de gemeente Boechout de vergunning voor het tankstation in eerste aanleg geweigerd omdat ze het Burgemeestersconvenant had ondertekend en hiervoor een klimaatactieplan had opgemaakt. Het tankstation in kwestie zou enkel voorzien in fossiele brandstoffen zonder laadinfrastructuur voor duurzamere voertuigen. In graad van administratief beroep gaf de gemeente om dezelfde redenen een negatief advies. De deputatie verleende op 22 oktober 2020 de omgevingsvergunning.

In een arrest van 9 december 2021 vernietigde de RvVb de beslissing van de deputatie omdat onvoldoende rekening was gehouden met het advies van het schepencollege. In het advies werd benadrukt dat het gevraagde tankstation in strijd is met het Burgemeestersconvenant en de klimaatdoelstellingen waartoe de gemeente zich had verbonden. De klimaatdoelstellingen waren volgens de RvVb zo uitdrukkelijk opgenomen in het gemeentelijk beleid, waarbij was aangegeven dat ze de algemene klimaatdoelstellingen ook daadwerkelijk in hun beleid van

ruimtelijke ordening willen implementeren. De gemeente had hiervoor een concreet klimaatactieplan opgemaakt, waarvan de omschakeling naar CO₂-neutrale vervoersmodi een onderdeel vormt.

Artikel 4.3.4 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) voorziet een facultatieve weigeringsgrond voor projecten die niet wenselijk worden geacht vanwege doelstellingen en zorgplichten in het beleidsdomein van een adviserende instantie. Volgens de RvVb kon de deputatie in graad van administratief beroep dan ook het advies van de gemeente niet zonder enige motivering opzijschuiven. Evenmin bleek uit de beslissing waarom bijvoorbeeld geen laadpalen konden worden voorzien.

De rechtspraak die vereist dat wanneer wordt afgeweken van een advies dit moet worden gemotiveerd, is uiteraard niet nieuw. Dat is een algemeen principe. Het arrest toont wel aan dat het aangaan van allerlei klimaatengagementen niet steeds vrijblijvend is.

Uit het arrest kan wel niet worden afgeleid dat een tankstation dat fossiele brandstoffen aanbiedt, niet kan worden vergund. De RvVb lijkt vooral te zijn gestruikeld over een motiveringskwestie, waarbij onvoldoende wordt ingegaan op het advies van de gemeente. Dat is natuurlijk wel belangrijk. Als de deputatie een andere beslissing neemt die afwijkt van het advies van de gemeente, dan moet daarvoor volgens artikel 4.3.4 van de VCRO een goede motivering worden gegeven. Daar is men gestruikeld over een motiveringskwestie.

Het arrest is uiteraard relevant in die dossiers waarin de gemeente zich als adviserende instantie beroept op het Burgemeestersconvenant en het eraan gekoppelde klimaatactieplan. Vervolgens is het aan de vergunningverlenende overheid om te oordelen of een aanvraag kan worden vergund, of om zo nodig de nodige voorwaarden op te leggen.

Dit is natuurlijk een les, collega's. Als je een engagement opneemt, moet je dat ook nakomen. Als een andere instantie daarvan wil afwijken, dan moet daarvoor de juiste motivering worden gegeven. Als ik het arrest goed lees, is dat net het probleem geweest in dit dossier.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister, ik betreur uw standpunt in deze zaak. U verwijst naar allerlei artikelen en motiveringen, maar hoe zit het nu in onze samenleving met de vrijheid van ondernemen en van ondernemers om te doen wat ze al jaren en decennia doen? De klimaathysterie, de CO₂-hysterie leidt ertoe dat iemand als Gabriëls, die al decennialang tankstations bouwt, dat nu in Boechout niet meer mag omdat die geen elektrische paal wil zetten, om God weet welke reden. Dat lijkt me de vrijheid van ondernemen om dat niet te willen doen.

Maar goed, we weten dat u meeloopt in de klimaathysterie. Af en toe slaat u wel een beetje kritische taal uit, maar als puntje bij paaltje komt, schaart u zich daarachter. Ik kan dat alleen maar vaststellen, met veel ongenoegen.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Mijnheer Van Rooy, ik verwonder me een beetje over uw boosheid, want eerlijk gezegd, al wat de RvVb heeft gedaan, is zeggen dat de regels er zijn om te worden toegepast, en dat verklaringen en intenties van overheden geen gratis circus zijn, maar er zijn om te worden nageleefd. Ik dacht dat uw partij altijd ging voor regels die moeten worden nageleefd. Dat geldt voor iedereen, en dus ook voor ondernemers.

Het is heel simpel: wie vindt dat er geen klimaatbeleid moet worden gevoerd, die moet daar maar een politieke meerderheid voor vinden bij verkiezingen en zeggen dat we weer tankstations zonder laadpalen gaan bouwen. Wie wetten en decreten en gemeenteraadsbesluiten maakt om te zeggen dat er laadpalen bij moeten staan, die moet de regels laten naleven.

Dat is rechtszekerheid, collega Van Rooy. Rechtszekerheid is niet dat de ene, omdat hij ondernemer is, zijn goesting mag doen en zich van niets wat moet aantrekken, en dat de andere alle regels moet naleven. De regels zijn er voor iedereen, ook voor de ondernemers met wie u bevriend bent.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Ik vind het bijzonder goed dat lokale engagementen zoals Burgemeestersconvenanten en klimaatactieplannen niet vrijblijvend zijn. Dat kunnen we alleen maar toejuichen. Dat een lokaal engagement ook iets juridisch is, dat niet zomaar zonder motivatie opzij wordt geschoven, dat wisten we al. Dat dat hier wordt bevestigd, kunnen we alleen maar toejuichen.

Het klinkt cru, maar nieuwe tankstations bouwen met enkel maar fossiele brandstoffen, dat is niet zo toekomstbestendig in deze tijd. Iedereen ziet dat nu wel. Ik ben ervan overtuigd dat alle ondernemingen dat ook wel inzien. Die ondernemingen nu blaasjes wijsmaken en zeggen: 'alleen inzetten op fossiele brandstoffen; de industriële transitie, dat is allemaal maar een verhaaltje, daar moet u niets van geloven', dat is die ondernemingen iets wijsmaken. Dat is hun toekomstzekerheid onderuithalen. Iedereen beseft, zelfs in de bedrijfswereld, ook in de bedrijfswereld – 'zelfs' is hier niet pejoratief bedoeld –, dat fossiele brandstoffen niet bepaald de toekomst zijn en dat de heroriëntatie van groot belang is. De tegenovergestelde boodschap geven lijkt me absoluut geen goed idee, collega Van Rooy.

Minister, ik heb nog een vraag voor u. Dit heeft natuurlijk wel een impact, zoals u zelf zegt. Er zijn heel veel lokale besturen die een Burgemeestersconvenant hebben afgesloten. Zult u naar de gemeentebesturen expliciet communiceren dat dit een mogelijkheid is? We weten uit ervaring dat een tankstation in een woonwijk of een gemeente bouwen, vaak wel wat discussie oplevert. Dit geeft gemeentebesturen extra argumenten om een gediversifieerd tankstation te laten bouwen, als er dan toch een zou komen.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega Van Rooy, vrijheid van ondernemen: ja, maar sta me wel toe, ik hoop dat we onze samenleving organiseren met regels, met wetten en decreten die in het parlement, door een democratie worden goedgekeurd, en dat eenieder zich dan ook houdt aan die regels, wetten en decreten. Niemand staat boven die wetten. Dit wil ik wel onderstrepen.

U hebt het over klimaatysterie. Ik zou dat toch niet zo benoemen. Ik probeer vanuit mijn bevoegdheid maximaal zorg te dragen voor onze omgeving. De klimaatverandering is er, de klimaatverandering zal ook niet weggaan door je ogen dicht te doen. We weten wat klimaatverandering betekent, het betekent ook weersomstandigheden die bij momenten onvoorstelbaar zijn en helaas heel veel levens verwoesten. Het betekent ook dat iedereen wereldwijd daartoe zijn steentje zal moeten bijdragen.

Ik probeer dat ook te doen vanuit mijn bevoegdheid. In het verleden is dat veel te weinig gebeurd. De CO₂-reductie in Vlaanderen is met 5 procent achteruitgegaan, in Nederland is dat nog veel meer. Wij hebben al veel meer inspanningen gedaan.

Sta me toe dat ik redelijke oplossingen probeer te vinden om die CO₂ te beperken. Het is niet de bedoeling dat er CO₂ bij komt.

Het is de taak van Vlaanderen. Vlaanderen moet daar ook zijn steentje toe bijdragen, maar dan wel met juiste en verstandige keuzes. Dat betekent: zorg dragen voor een omgeving, en dat is een taak die ik mezelf toe-eigen.

Collega Aerts, wat uw laatste vraag betreft, dat zal ik moeten bekijken. De gemeente Boechout zegt dat ze ook laadpalen wil. Dat vind ik een heel legitieme vraag, ik zou dat ook doen vanuit een lokaal bestuur. Dat is ook kijken naar de toekomst. Wat geeft de toekomst, wat geven de technologie en de innovatie rond elektrische, emissievrije wagens? Dat een gemeente dat doet, dat zou ik ook doen.

Ik zal moeten nagaan wat het betekent. Voor nieuwbouw van appartementen vragen we vanuit Vlaanderen dat er dan x-aantal plaatsen moeten worden gepland voor laadinfrastructuur. We hebben hemel en aarde bewogen om dat te kunnen doen. Met het oog op de toekomst, is dat een goede maatregel geweest.

Ik zal uw vraag om andere lokale besturen aan te schrijven, moeten bekijken. Die vraag zal ik nu nog niet beantwoorden. Ik zal dit zeker bekijken.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Regels zijn er om te worden nageleefd. Ik kaart hier de slechte regels aan, dat doe ik al jaren, dat is mijn taak als volksvertegenwoordiger. Vlaanderen is in hetzelfde bedje ziek als België, het is een regio van overloze regelnevenrij geworden en dat leidt tot toenemende frustratie bij de Vlamingen. Kom eens onder de mensen, u zult dat voelen en merken.

CO₂-reductie, dat is natuurlijk onzin. Dat zal niets veranderen aan het veranderende klimaat. CO₂-reductie is bijzonder schadelijk voor onze economie en onze welvaart, en leidt mee tot de uit de pan swingende elektriciteits- en energieprijzen.

Klimaatadaptatie is het enige verstandige beleid. Laadpalen en elektrische wagens waarvoor die laadpalen zijn bedoeld, zijn een regelrechte aanslag op het milieu. Het meest groene beleid is niet de inzet op laadpalen en elektriciteitswagens, want de productie en recyclage van al die batterijen is een gigantische aanslag op het milieu, waar we in de komende jaren en decennia nog grote ogen van zullen trekken. Noteer dat maar.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over een derde energieleverancier in moeilijkheden – 1118 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik heb een vraag om uitleg over energiebedrijven in moeilijkheden, en zo zijn er ondertussen wel een aantal bekend. Daarover hebben we al gesproken in deze commissie. Toen ik deze vraag indiende, was leverancier Watz in het nieuws met problemen. Dat is niet vergelijkbaar met de Vlaamse Energieleverancier, want daar is een andere oplossing voor gevonden.

Hoe dan ook verkeren energiebedrijven in bijzonder zwaar weer. Gisteren nog was Mega in het nieuws met het opnieuw optrekken van voorschotfacturen. Leveranciers doen dat niet voor hun plezier, ze ondervinden grote problemen om

zich te bevoorraden en dat te financieren. Zo heeft dat ook een impact op de klanten.

Minister, we hebben hierover al een aantal keren gesproken in deze commissie en van gedachten gewisseld. U hebt ook al een aantal maatregelen genomen. Daarom vraag ik nu naar een stand van zaken van het beleid.

Hoe staat u tegenover de leveranciers die in de problemen komen op de energiemarkt? Hoeveel gezinnen en bedrijven zijn er in Vlaanderen ondertussen getroffen door leveranciers die in de problemen zitten? Gisteren was er nog een communicatie van Fluvius dat er 27.000 klanten van de Vlaamse Energieleverancier nog niet zijn overgeschakeld naar een nieuwe commerciële leverancier. Dat vergt ongetwijfeld bijkomende communicatie om ervoor te zorgen dat ze zo snel mogelijk naar een ander contract kunnen overschakelen. Is er voldoende capaciteit bij Fluvius om al deze klanten te kunnen opvangen? U hebt regelmatig overleg met Fluvius. Wat is de uitkomst van dit overleg?

Ik heb ook een aantal vragen over mensen met het sociaal tarief. Kunnen ze dat sociaal tarief behouden bij de overgang naar een nieuwe leverancier? Zijn daar problemen mee? Hoe kunnen ze daar eventueel worden geholpen?

We hebben voor de hervorming van de factuur het voorstel gelanceerd om komaf te maken met de verplichte voorschotten. Ik heb begrepen dat u dat ondertussen hebt opgenomen en omzet in regelgeving, waarvoor dank.

Er waren ook pistes om compensaties uit te werken samen met de sector via het solidariteitsfonds, om ervoor te zorgen dat mensen die te veel voorschot hadden betaald, achteraf zouden kunnen worden vergoed. U zou dat onderzoeken. Wat is daarvan de uitkomst?

De Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) heeft in deze commissie al aangekondigd dat hij bijkomende stappen wil zetten om de stressbestendigheid van de leveranciers te verzekeren. Hebt u in het overleg met de VREG bijkomende stappen gezet of afgesproken?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega Bothuyne, wij volgen dit samen met verschillende partners op het terrein, zoals Fluvius op, maar ook de VREG volgt sinds september alles heel nauwgezet op wat de energieleveranciers betreft. Dat een energieleverancier in de problemen komt, is in de eerste plaats bijzonder slecht nieuws voor de klanten.

We zetten prioritair in op leveringszekerheid. Het Energiedecreet voorziet dat Fluvius meteen optreedt, om niemand in de kou te laten. Dat dit problematisch is en gepaard gaat met geopolitiek, dat moet ik u niet vertellen.

Volgens Fluvius had Watz in Vlaanderen ruim 22.000 klanten van elektriciteit en 12.000 van aardgas, waarvan respectievelijk 64 procent en 80 procent residentiële aansluitingen.

Wat zijn de gevolgen? Zoals ik eerder gezegd heb, is het prioritair dat niemand meteen zonder elektriciteit of aardgas valt. Daar treedt Fluvius ook onmiddellijk op als noodleverancier. Getroffen afnemers moeten dus vervolgens ook een nieuw contract afsluiten met een andere leverancier. Getroffen afnemers consulteren daarom ook het best de V-test. De V-test is gisteren ook vernieuwd en vergelijkt objectief alle huidige aangeboden contracten voor elektriciteit en aardgas van alle energieleveranciers op de markt. Op basis van het jaarlijks verbruik kan men dan

snel en eenvoudig nagaan hoeveel het komende jaar moet worden betaald als je een energiecontract afsluit.

Een afnemer kan het best aan de nieuwe energieleverancier laten weten dat hij klant was van Watz en snel wil overstappen. Indien hij vóór 21 januari 2022 een nieuw contract afsluit, kan hij aan zijn nieuwe leverancier vragen om al vanaf 21 december 2021 klant bij hem te worden. Gaat de nieuwe leverancier daarmee akkoord, dan kan dat met terugwerkende kracht in de achterliggende systemen worden aangepast. De afnemer ontvangt dan geen factuur van Fluvius, maar een factuur van de nieuwe leverancier, die natuurlijk een veel voordeliger tarief hanteert dan de noodleverancier.

Verskillende collega's gaven ook aan dat er goed op gelet moet worden dat telefoons goed opgenomen worden en dat er ook een snelle doorschakeling naar een energieleverancier is. De rol van noodleverancier door Fluvius valt buiten zijn reguliere werking. We hebben wel al van in het begin, nog voor de eerste energieleverancier failliet ging, met Fluvius en met de VREG samengezeten en gezegd dat het belangrijk is dat er een vlotte dienstverlening is. Voor de gevallen waar Fluvius vandaag de rol van noodleverancier opneemt, zijn de nodige stappen ondernomen om systeemtechnisch de klanten op te vangen. Er zijn geen hinderpalen voor klanten die een keuze maken voor een nieuwe commerciële energieleverancier. Er kan wel een vertraging zijn in de administratieve afhandeling en de facturatie van deze klantengroep. Ik heb begrepen dat – het zijn wel de cijfers van vorige week – bij de Vlaamse energieleveranciers nu ongeveer 80 procent overgeschakeld is naar een andere energieleverancier en dus niet meer bij Fluvius zit. Bij Watz zou dat gaan over 50 procent.

Over het sociaal tarief maak ik me inderdaad grote zorgen. Dat zijn de meest kwetsbaren. Het principe dat zij hun sociaal tarief altijd behouden, moet buiten kijf staan en worden gegarandeerd. Volgens cijfers van Fluvius zouden meer dan vijfduizend klanten van de Vlaamse Energieleverancier en Watz in aanmerking komen voor het sociaal tarief.

De federale overheid maakt elk kwartaal een lijst van afnemers die recht hebben op het sociaal tarief. Reeds op 7 december 2021 hebben we met het federaal kabinet samengezeten om naar de problematiek rond het sociaal tarief te kijken. We hebben ook gezegd dat het het beste is dat zij dat sociaal tarief behouden. Ik weet dat collega Van der Straeten daar ook mee bezig is. Ik hoop dus dat dat lukt.

Een maandelijkse factuur in plaats van een maandelijks voorschot is een keuze van de vrije markt. In het verleden was er een jaarlijkse factuur op basis van een jaarlijkse meteropname van het energieverbruik. Om de betalingen te spreiden, waren er dan elf voorschotten en één eindfactuur. Door de komst van de digitale meter en dus ook de exacte maandelijkse meterstanden kan de leverancier nu ook per maand exact factureren. Dat vermijdt mogelijke problemen van te veel of te weinig voorschotten. Ik denk dat dat het best zo precies mogelijk is, in plaats van gigantische voorschotten. Misschien is dat dan op het einde te veel of te weinig, maar dan zijn we weer een jaar verder. Daarom ben ik er voorstander van om dat zo precies mogelijk in te schatten.

Die maandelijkse facturatie mogelijk maken was al wel voorzien in het technisch reglement, maar daar was nog een probleempje mee. Op mijn initiatief heeft de Vlaamse Regering op 17 december beslist om het Energiebesluit aan te passen en daar het nodige voor te voorzien.

Voorzie ik, samen met de sector, een eventuele compensatie van de getroffen klanten? Het is niet geregeld dat de Vlaamse overheid tussenkomt in de financiële afhandeling en gevolgen van een faillissement. Het is mijn prioriteit dat men zo snel mogelijk een andere energieleverancier heeft, dat men niet wordt afgesloten.

Mijn grootste prioriteit en ook die van de Vlaamse Regering is te onderzoeken hoe we de energiefactuur structureel verder kunnen doen dalen.

Naar aanleiding van het debat in het Vlaams Parlement over het faillissement van de Vlaamse Energieleverancier – ik heb toen heel goed geluisterd naar iedereen zoals ik altijd doe, en als er goede suggesties zijn van de meerderheid of van de oppositie, dan bezorg ik die altijd aan de administratie – was er een grote consensus om de VREG te belasten met een striktere controle op en opvolging van de financiële gezondheid van actieve energieleveranciers. De Vlaamse Regering heeft daarom beslist het Energiedecreet te wijzigen om te voorzien in een jaarlijkse rapportageverplichting voor de VREG aangaande de financiële gezondheid van de leveranciers.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik ben blij dat er toch een aantal stappen zijn gezet en dat de controle op de financiële gezondheid van leveranciers wordt opgedreven via werkzaamheden van de VREG. De stappen die zijn gezet om komaf te maken met de verplichte voorschotfacturen, zijn ook belangrijk.

Dat neemt niet weg dat er op het terrein nog bijzonder veel uitdagingen zijn. Ik heb het dan over de mensen die nog niet zijn overgeschakeld naar een nieuwe leverancier na het faillissement van de Vlaamse Energieleverancier en de problemen bij Watz. Dat is natuurlijk een belangrijke groep om in de gaten te houden. 20 procent van de klanten van de Vlaamse Energieleverancier en de helft van de klanten van Watz komen terecht bij Fluvius.

Wat de Vlaamse Energieleverancier betreft, zijn we ondertussen meer dan een maand na het faillissement. Dat betekent dat klanten die willen overschakelen, niet meer automatisch richting de einddatum van een factuur voor een levering van de Vlaamse Energieleverancier kunnen omschakelen.

Minister, er is een bijkomend initiatief nodig om opnieuw een communicatie op te zetten naar die groep die is achtergebleven. Anders zullen ze worden geconfronteerd met een nog hogere factuur dan strikt genomen nodig. Minister, wilt u samen met Fluvius die klanten opnieuw benaderen en richting de vernieuwde V-test leiden? Die test is inderdaad beter, gebruiksvriendelijker en transparanter geworden. Dat zou een goede stap zijn om hen verder te helpen.

Ook voor de klanten met een sociaal tarief is er een belangrijke opdracht, in samenwerking met federaal minister Van der Straeten, om te zorgen dat iedereen die daar recht op heeft, dat recht te allen tijde kan behouden. Ook daar zie ik u graag een bijkomend initiatief nemen.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Minister, ik sluit me aan bij de bedenkingen van collega Bothuyne dat het een goede zaak is – we hebben daar ook op aangedrongen – dat het financieel toezicht op de gezondheid van de leveranciers toch wat performanter wordt ingevuld dan dat in het verleden blijkbaar is gebeurd.

Ik maak me wel wat zorgen over de promo rond het systeem van maandelijks kunnen betalen. Ik heb er op zich geen bezwaar tegen, maar ik wil er toch voor waarschuwen dat dit voor heel wat mensen in de praktijk zal neerkomen op een tariefstructuur zoals we die het voorbije jaar hebben gezien. Dat is namelijk een zeer laag bedrag in de zomer, en dan plotseling drie keer meer in december, januari en februari. Zeker mensen die in de zomer een nieuw contract aangaan en een betaling krijgen, riskeren te worden verrast en misschien ook misleid door een aantal leveranciers die contracten aanbieden, met als uitvloeisel een waslijst aan

wanbetalingen en financiële problemen voor gezinnen in de winter wanneer er plots een zure verrassing op hun bord komt.

Ten eerste ben ik er niet voor te vinden dat we dat geweldig gaan promoten. Ik denk dat de mensen die daar voordeel bij hebben, over het algemeen slim genoeg zullen zijn om het zelf te vinden. Maar ik wil er wel op aandringen dat er wordt toegekeken op voldoende garanties en voldoende duidelijke communicatie daar-rond wanneer tariefformules worden aangeboden aan nieuwe klanten. Alleen maar een tarief per kubieke meter gas daar duidelijk maken, is niet genoeg. Ik denk immers dat nogal wat mensen niet gaan inschatten wat dat betekent in de wintermaanden. Ik wil toch aandringen dat men daar de consumenten beschermt tegen een aantal valse voordelen, want het zal een zeer goedkoop contract zijn in de zomer en een zeer pijnlijke verrassing in de winter. Ik denk dat niemand daarbij gebaat is. Voor nogal wat gezinnen is het spreiden van de kosten over het hele jaar via voorschotten, op voorwaarde dat die correct berekend worden of berekend kunnen worden, eigenlijk een betere zaak dan maandelijks verschillende tarieven voor gas en elektriciteit te zien. Nog eens, voor wie dat niet zo is, die zal over het algemeen ook wel clever genoeg zijn om dat zelf in te schatten. Het is de veel bredere groep die je een beetje moet beschermen. Ik wil daar toch aandacht voor blijven vragen.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Bedankt voor de interessante vraag, collega Bothuyne. Er zijn ook al heel wat interessante antwoorden en tussenkomsten geweest.

Allereerst wil ik mij aansluiten bij de bezorgdheden van collega Tobback rond het maandelijks betalen. Ik denk dat we er ook over moeten waken dat dit geen goedkoper tarief wordt en dat de mensen die het huidige systeem met jaarbedragen hebben, niet het slachtoffer worden en hogere tarieven gaan moeten betalen. Ook daar zouden we echt wel over moeten waken. Het gaan ook de financieel sterksten zijn die het ook nog eens gemakkelijker aankunnen om in de winter meer te betalen. Dat is een bijkomende bezorgdheid boven op wat collega Tobback al gezegd heeft. Dat zou dan toch nog eens een stimulans zijn om toch maar naar dat variabel tarief te gaan, maar dan eender wanneer, in eender welke maand, en dan zijn we nog verder van huis.

In verband met de klanten van de Vlaamse Energieleverancier die bij Fluviu zitten maar nog niet zijn overgeschakeld, gaf u aan dat vorige week 20 procent nog steeds bij Fluviu zit als noodleverancier. Ik vroeg mij af of we er een zicht op hebben in welke mate dit klanten zijn met een sociaal tarief. Hebben we er vandaag zicht op of zij de noodtarieven van Fluviu in hun brievenbus krijgen of dat zij al verwittigd werden over het voortzetten van het sociaal tarief? Voor zover ik begrepen heb, hebben jullie – u en minister Van der Straeten – daarover overlegd en zou het ook in orde zijn dat mensen met het sociaal tarief, ex-klanten van Watz en de Vlaamse Energieleverancier, verder gebruik kunnen blijven maken van dat sociaal tarief. Dat is wel een andere insteek: als je nog steeds bij Fluviu als noodleverancier zit, krijg je dan de hoge tarieven aangerekend of het sociaal tarief? Is daar al een onderscheid in bekend?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Ik ga eerst in op collega Aerts, wat het sociaal tarief betreft. Als ze bij Fluviu zitten, is het in orde. Daar kunnen ze dat behouden. Maar als ze dan overschakelen naar de energieleveranciers, moeten ze dat eigenlijk ook gegarandeerd hebben om dat te kunnen behouden. Daar zijn we nog in gesprek met de federale collega. We hebben daar in december al over samengezeten. We zullen de vraag op tafel blijven brengen.

Collega Bothuyne, wat de communicatie betreft, ga ik akkoord. Ik ga dat nog eens extra aanbrengen bij Fluvius, dat ze dat maximaal doen naar de mensen die nog bij hen zijn, dat ze ook de VREG-test doen. Ik zit sowieso maandelijks samen met Fluvius over verschillende dossiers. Ik zal dat dus ook maandelijks mee op de agenda zetten.

Wat collega Tobback zegt, is natuurlijk ook juist. Daarom denk ik dat we vooral vanuit de overheid, eenmaal de mogelijkheid er is, de juiste informatie moeten geven aan de consumenten, zodat men een keuze maakt en men goed weet: als ik met voorschotten werk, zit het systeem zo en zo in elkaar, als ik met die maandelijksse facturen werk, dan zijn dat de gevolgen.

Ik denk dus dat het belangrijk is dat we vanuit de overheid de juiste informatie geven. We mogen het idee niet doen rijzen dat er geen schommelingen gaan zijn tussen winter en zomer. We moeten echt duidelijk op de voor- en nadelen wijzen van eender welk systeem. Mensen moeten op de juiste manier met alle informatie een goede keuze kunnen maken. Dat is werk voor ons en de administratie. Ik zal dat meegeven.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik sluit me aan bij die laatste bedenking. Het is goed dat de voorschotfacturen niet meer verplicht zijn, al zitten er ook nadelen aan, natuurlijk. We moeten daar transparant over communiceren. Het is goed, minister, dat u dat op zich wilt nemen, en ook de communicatie met de klanten van Fluvius die zijn achtergebleven.

Dank voor dat bijkomende initiatief. Hopelijk kunnen zoveel mogelijk mensen zo snel mogelijk naar een goedkoper contract overschakelen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het beleid inzake energetische renovatie – 1126 (2021-2022)

Voorzitter: de heer Bruno Tobback

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Voorzitter, minister, een studie van denktank Itinera van december 2021 zoomt in op de impact van het Belgische renovatiebeleid. Deze studie is bijzonder actueel, want de uitdagingen op het vlak van energie-efficiëntie zijn enorm: vandaag haalt slechts 4 procent van de woningen in België het energielabel A. De meeste Europese landen voeren een renovatiebeleid aan de hand van financiële stimuli zoals premies, renteloze leningen, en fiscale prikkels, van technische regulering, bijvoorbeeld EPB-eisen (energieprestatie binnenklimaat) en van begeleiding, via folders over coaching tot complete 'ontzorging' van particuliere renovatieprojecten. Vlaanderen voorziet jaarlijks ongeveer 400 miljoen euro voor de energetische renovatie van woningen. We kunnen er dus maar beter voor zorgen dat de publieke middelen zo efficiënt mogelijk worden besteed.

De conclusies van de studie zijn ontnuchterend. Ten eerste blijkt dat premies amper geleid hebben tot meer renovaties. De eerste energie-efficiëntiedoelstellingen voor nieuwbouwwoningen in Europa werden geformuleerd omstreeks 1980. Sinds 2005 staat de renovatie van bestaande woningen centraal, met een beleid dat erop gericht was de energie-efficiëntie van woningen te verbeteren via onder

meer premies. Deze premies hebben in Vlaanderen echter geen stimulerend effect gehad, het aantal vergunde renovaties bleef min of meer gelijk.

Ten tweede zijn de premiebedragen te laag om ervoor te zorgen dat de mensen met lagere inkomens toch kunnen renoveren. De slechtst scorende woningen worden doorgaans gekocht door mensen die niet het budget hebben om meteen over te gaan tot renovatie. Zij beschikken over onvoldoende eigen middelen om het resterende bedrag bij te passen: naar schatting 40 à 54 procent van de Vlamingen heeft onvoldoende eigen middelen voor een ingrijpende energetische renovatie.

Ten derde toont internationaal onderzoek aan dat financiële stimuli hoofdzakelijk terechtkomen bij verbouwers die ook zonder premies kapitaalkrchtig genoeg zijn om te renoveren. Niet alleen zijn de kosten van energetische ingrepen lager omdat de beste woningen voorbehouden zijn voor de hogere inkomens, zij beschikken ook over meer budget om die ingrepen zelf te bekostigen. De premie is een leuke bonus, niet de hefboom die de renovatie mogelijk maakt. Daardoor stijgt de gemiddelde publieke kostprijs per vermeden ton CO₂. Voor Vlaanderen zijn er geen cijfers beschikbaar, maar in Europa komt gemiddeld niet minder dan 65 procent van de premies bij wie het niet nodig heeft. Er is dus sprake van een sterk mattheuseffect.

Ik heb naar aanleiding van de studie heel wat vragen aan u, minister.

Stemmen de resultaten van dit onderzoek u ongerust over de efficiëntie van het premiestelsel voor energetische renovaties in Vlaanderen? Hebt u redenen om aan te nemen dat de situatie in Vlaanderen anders is dan in de rest van Europa?

De Vlaamse overheid voorziet in een renteloos renovatiekrediet tot 60.000 euro voor wie een woning of een appartement met een slechte energieprestatie koopt en het pand binnen de vijf jaar grondig renoveert. Meent u dat deze rentesubsidie lage inkomens voldoende ondersteunt om tot een ingrijpende energetische renovatie over te gaan? Zijn er al cijfers over de aanwending? Wanneer plant u de eerste evaluatie van het instrument?

In Vlaanderen zijn er cijfers beschikbaar over het aantal mensen die renovatie-premies of renteloze leningen aanvragen, maar niet over de kosteneffectiviteit van het beleid. Bent u van plan dit hiaat weg te werken, bijvoorbeeld door een onderzoek te organiseren over de situatie in Vlaanderen of door te beginnen met systematische monitoring?

De SERV kwam in oktober met een aantal beleidsaanbevelingen inzake de renovaties van het verouderde patrimonium zoals de verplichte renovatie van woningen na de aankoop en de stimulans van collectieve renovatieprojecten. Vanaf 2023 komt er een renovatieplicht naar label D. Vreest u niet voor lock-ineffecten doordat men tegen 2050 naar label A moet gaan?

Via een premie voor de begeleiding van collectieve renovatieprojecten probeert men via een collectieve aanpak minstens in tien woningen energiebesparende werken uit te voeren. Hoe schat u de effectiviteit en efficiëntie van die premie in?

Volgens de auteurs van de studie is de renovatienood het hoogst in centrumsteden, waar het aandeel verouderde gebouwen het grootst is. Daar geldt al langer een verlaagd btw-tarief van 6 procent voor sloop en heropbouw van woningen. Welke barrières identificeert u die de stap naar renovaties in centrumsteden bemoeilijken, dit terwijl de nood er het hoogst is?

Op 15 december publiceerde de Europese Commissie haar herzieningsvoorstel van de EPBD-richtlijn (Europese richtlijn energieprestatie gebouwen) met de bedoeling

de renovaties van gebouwen te vergemakkelijken en te versnellen. Enkele hoofdpunten zijn de introductie van het renovatiepaspoort voor gebouwen, de uitbreiding van het energieprestatiecertificaat en de doelstelling om vanaf 2030 alle nieuwbouwwoningen emissievrij te maken. Hoe verhoudt het voorstel zich tot de huidige Vlaamse doelstellingen en bijpassende maatregelen? Welke extra stappen zult u nemen om die barrières uit de weg te ruimen?

Op welke manier kijkt u in samenspraak met uw collega-minister van Wonen toe opdat ook sociale woningen op een voldoende wijze ingrijpend energetisch gerenoveerd worden? Welke knelpunten identificeert men specifiek in dat segment van de gebouwen?

Zoals bepaald in het regeerakkoord, maakt u ook samen met uw collega-minister van Wonen werk van een eengemaakte woningrenovatiepremie. Uit het besluit van de Vlaamse Regering (BVR), dat op 3 december 2021 een tweede keer principieel werd goedgekeurd, las ik dat woningeigenaars die verhuren aan een sociaal verhuurkantoor (SVK) zullen genieten van het meest gunstige tarief. Dat stimuleert natuurlijk renovatie en helpt tegelijkertijd om het aanbod aan sociale woningen in de toekomst nog te verhogen.

Minister, welke maatregelen van dien aard zijn er nog die SVK-verhuurders bevoordelen? Welke nieuwe plannen hebt u misschien nog voor de toekomst, wat dat betreft?

Tot daar mijn uitgebreide vraag, minister.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Ik denk dat de thematiek op zich, en het behandelen van die studie, inderdaad al een commissie op zich waard is, maar ik ga me proberen te beperken tot de essentie, want anders gaan we heel lang bezig zijn.

In verband met uw eerste vraag denk ik dat we mogen zeggen dat alle beleidsinstrumenten in de praktijk altijd beperkingen hebben. We moeten er natuurlijk voor zorgen dat die beperkingen zo klein mogelijk zijn. Dat geldt zowel voor normerende instrumenten, dus verplichtingen, als voor financiële en communicatieve instrumenten. Energiepremies blijken over het algemeen het meest effectief te zijn wanneer ze deel uitmaken van een mix van beleidsinstrumenten, dus als ze samen worden ingezet met normerende en communicatieve instrumenten. Dat is ook de aanpak die wij in Vlaanderen nastreven.

Ik heb ook eerder al gezegd dat er heel veel energiepremies bestaan en dat ze veel te complex zijn. Er zijn heel veel premies, ook bij Wonen en bij Energie, met collega Diependaele. Mensen zien door de bomen het bos niet meer. Sommige premies waren ook beperkt tot bepaalde loonschalen, waardoor je ook heel wat mensen uitsluit die het niet breed hebben. Ik denk dat we daar met de Vlaamse Regering al een goede hervorming hebben ingevoerd, die we dit jaar met het uniek loket kunnen laten van start gaan. Dat is één. Ten tweede is er de invoering van een renovatieverplichting vanaf 2023. Ik weet dat dat geen populaire maatregel is, maar we zien dat we tegen 2050 enorme inspanningen moeten gaan leveren om onze gebouwen energieneutraal, of klimaatneutraal, te maken. Dat betekent dan ook wel dat we tegen 2030 naar label D moeten gaan. De volgende stappen, naar 2050, zullen we voorzien in de langetermijnstrategie. Premies op zich hebben niet veel zin. Ik denk dat we dat wel mogen zeggen na twee jaar. Ik vind dat er te weinig afname is geweest van premies. Je moet dat inbedden in een mix van beleidsinstrumenten.

Dan was er de vraag rond het renteloze renovatiekrediet. Betrouwbare cijfers over het aantal toegekende renteloze renovatiekredieten zullen pas in maart

beschikbaar zijn, omdat de kredietgevers tot eind februari de tijd hebben om de goedgekeurde dossiers in de applicatie van het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) in te brengen. Ik heb aan VEKA ook gevraagd om aansluitend een eerste evaluatie van het instrument op te maken en dat samen te bezorgen. Het VEKA zal voor deze evaluatie ook input vragen aan de Belgische Federatie van de Financiële Sector (Febelfin).

Uw derde vraag gaat over de effectiviteit van energiepremies, en hoe het zit op het vlak van kostenefficiëntie. Ik heb gezien dat in het verleden, in 2012, 2014, 2020 al een aantal bijsturingen of evaluaties gemaakt zijn. Maar een echte kosten-efficiëntie-oefening naar de effectiviteit van energiepremies is er eigenlijk nog niet gemaakt.

Gezien het traject dat we gaan moeten afleggen, denk ik dat het zinvol is om daar een onderzoeksopdracht aan uit te besteden. Ik ga dus aan het VEKA vragen om een onderzoeksopdracht te doen aan een universiteit – ik weet niet wie daar de nodige knowhow heeft. Ik denk dat dat voor ons allemaal heel interessant is. Collega Tobback heeft dat ook eens gevraagd in een plenair debat, als ik mij niet vergis. Ik vind het eigenlijk wel zinvol en ga dat bij dezen ook doen. Het kan voor ons allemaal zinvolle zaken naar voren brengen.

Ik kom tot uw vierde vraag rond de renovatieplicht naar label D. Zoals ik gezegd heb, gaan we uitgebreid moeten communiceren. De renovatiestrategie is duidelijk gericht op 2050, maar zoals ik altijd gezegd heb, moeten we dat stap voor stap doen. We moeten nu de meest energieverblindende woningen naar dat label D brengen. Isolatie van woningen is sowieso het beste wat je kunt doen naar je energiefactuur toe. Dat is een zinvolle maatregel. We gaan nu naar label D, maar ik denk dat het wel zinvol is om het traject richting 2050 ook mee te nemen in heel onze communicatie.

Ik kom tot uw vraag over collectieve renovatieprojecten en de collectieve aanpak. Sinds de opstart van deze aanpak in 2017 is er voor in totaal 9685 wooneenheden een begeleidingstraject aangemeld. In totaal zijn er mede dankzij dit traject al 3766 renovatiemaatregelen uitgevoerd en ook burenpremies uitgekeerd.

Het VEKA heeft berekend dat via de burenpremie per ton CO₂-uitstootreductie 11,6 euro subsidiëring is gegeven. Gegeven de huidige CO₂-prijs is de burenpremie als een efficiënte ondersteuning te beschouwen, zegt men mij. In 2021 is, op vraag van de collectieve renovatiebegeleiders zelf, een kleine aanpassing gebeurd, waardoor deze premie is verhoogd van 400 naar 600 euro. Dit wil ik ook meenemen in die onderzoeksopdracht naar kostenefficiëntie en effectiviteit van de premies.

Ik kom tot uw vijfde vraag over steden en gemeenten, het verlaagd btw-tarief en welke barrières er nog zijn. Een studie van het Steunpunt Wonen uit 2019 bracht de drempels voor renovatie in kaart. In steden zorgt de vaak voorkomende combinatie van een hoog aandeel huurders en veel appartementen, samen met hogere armoedecijfers, voor een extra hoge renovatiedrempel. Ik zie dat nu in heel wat centrumsteden. Ik weet dat schepen Tom Meeuws ook heel fel inzet op die collectieve renovaties, net wegens de moeilijkheid van de barrières die ik net opnoemde in steden.

Op het vlak van financiering betekenen de hoge verkoopprijzen van bestaande woningen in steden dat nieuwe eigenaars minder budget overhouden voor een renovatie. De stijgende vraag naar opbrengstwoningen voor de verhuur leidt bijkomend tot een verdringingseffect bij minder goedge kandidaat-kopers die een woning zoeken voor eigen bewoning.

Wat betreft de vraag rond de EPBD-richtlijn van de Europese Commissie: het VEKA analyseert momenteel dat Europese voorstel. Wij nemen ook actief deel aan de

verdere ontwikkelingen. De focus ligt daarbij op de validatie en optimalisatie van de bestaande Vlaamse instrumenten. Vlaanderen is immers in het algemeen al op de goede weg wat betreft maatregelen en instrumenten. Uiteraard kunnen er, afhankelijk van de uiteindelijke tekst en de bijhorende gedelegeerde verordeningen, bijsturingen aan het beleid nodig zijn, zoals de aanpassing van de lange-termijndoelstelling en de nodige toevoegingen aan het EPC. Het is echter nog wat te vroeg om de concrete gevolgen of barrières in te schatten. Ik denk dat het VEKA dat voorstel nog verder moet analyseren.

Voor het antwoord op uw zevende vraag, verwijs ik naar mijn collega van Wonen.

Zoals u aangeeft, zal in het kader van Mijn Verbouwpremie worden voorzien dat particuliere eigenaars die hun woning verhuren aan een kwetsbare doelgroep via een SVK, in aanmerking komen voor het hoogste subsidiepercentage, namelijk 35 procent van de investeringskosten.

Met het oog op een zo goed mogelijke afstemming van de maatregelen, zal ik ook aan de Vlaamse Regering voorstellen om deze particuliere eigenaars weer toegang te geven tot de 0 procentenergielening zoals het geval was in de periode tot en met 2018.

Voor de andere maatregelen om SVK-verhuurders te bevoordelen, verwijs ik naar mijn collega bevoegd van Wonen.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, dank u wel. Het waren een hele resem vragen, maar naar aanleiding van die recente studie en van het feit dat we onze renovatiegraad in Vlaanderen moeten verdrievoudigen, wat neerkomt op zowat duizend woningen per jaar tot 2050, om tot een klimaatneutraal woningpatrimonium te komen, denk ik dat deze vraag zeker op haar plaats was.

De studie heeft inderdaad wel wat pijnpunten uitgelicht. Minister, ik ben blij met uw reactie dat u wat extra acties gaat ondernemen. Ik denk dat het inderdaad heel belangrijk is dat dat op regelmatige basis geëvalueerd wordt. Ik denk dat de aparte Vlaamse klimaatcommissie die zal worden opgericht, er een belangrijke rol in zal moeten spelen om naar dat klimaatneutraal gebouwenpark te komen en om de huidige maatregelen die genomen worden om dat te stimuleren, op regelmatige basis tegen het licht te houden.

Minister, ik ben vooral heel tevreden dat u het onderzoekstraject gaat uitvoeren om de effectiviteit van die maatregelen die wij nemen om te proberen naar dat klimaatneutraal gebouwenpark te komen, te evalueren. Ik kijk daar enorm naar uit, want ik denk ook daar dat we verschillende zaken zullen kunnen uitputten om ons doel te behalen en het beleid nog te verbeteren, en vooral om elke gespendeerde euro zo veel mogelijk CO₂ (*onverstaanbaar*).

Ik heb geen extra vragen meer en heb dus ook een slotreactie meer.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Dank u wel, mevrouw De Vroe, voor de uitgebreide vraag.

Ik ga niet op de hele vraag in, want dat zou ons te ver leiden. De tekst van de SERV en het hele klimaatakkoord dat op de ministerraad is gekomen, is de aanleiding geweest om die hoorzittingen te vragen, waaruit de klimaatcommissie, zoals ze recent is goedgekeurd, zal voortkomen. Ik denk dat we een deel van die vragen daar nog dieper zullen kunnen behandelen. Dat zal nodig zijn.

Ik wil drie dingen aanstippen waarover we in het verleden al standpunten hebben ingenomen en waarvan ik hoop dat we er nog stappen in kunnen zetten die voor ons bijzonder belangrijk zijn. Dat is het geloof in renteloze renovatieleningen als oplossing voor mensen in armoede. Dat wordt in die studies opnieuw bevestigd. Dat is terecht niet groot. We moeten daarin verdere stappen durven te zetten richting een rollend fonds om dat samen met hen te gaan uitvoeren.

Wat ook overal terugkomt, bij alle experten en in alle teksten, is dat die lock-in, door nu op niveau D in te zetten, een gevaarlijk precedent is richting 2050 en dat we alles op alles moeten zetten om ervoor te zorgen dat mensen nu niet hun woning isoleren – de meest ingrijpende maatregel – tot op niveau D, maar dat ze die stap verder zetten, richting de doelstellingen van 2050.

Ten derde moeten we zeker ook verder durven te gaan voor de huurwoningen dan vandaag het geval is. Vandaag wordt er vooral naar het SVK verwezen: als ze hun woning via het SVK ter beschikking stellen, komen ze in aanmerking voor premies. Maar we mogen daarbij niet uit het oog verliezen dat heel veel eigenaars natuurlijk wel de renovatiekost betalen, maar niet de energiefactuur. Dat is een bijzonder belangrijke trigger om je eigen woning te renoveren die huureigenaars niet hebben. Maar tegelijkertijd kunnen wij het ons als maatschappij niet veroorloven dat we al die huurwoningen aan de kant laten staan en dat die niet gerenoveerd zouden worden. Daar lijken volgens ons toch echt nog extra inspanningen nodig te zijn om ook die verhuurders te betrekken.

Dat zullen zeker de elementen zijn die wij de komende weken en maanden in die klimaatcommissie op tafel willen blijven leggen.

Bruno Tobback (Vooruit): Minister, u hebt er zelf al naar verwezen dat ik de voorbije 2 jaar niet 1 keer, maar al zo'n 25 keer in plenaire vergaderingen en commissievergaderingen deze opmerking gemaakt heb en deze vraag gesteld heb. Ik ben blij dat ze nu blijkbaar ook uit andere hoeken komt, want het is niet nuttig om alleen of te vroeg gelijk te hebben, het is pas nuttig als iedereen het begint in te zien.

Ik denk dat het probleem wel degelijk reëel is. En het is niet voorbij. Ik ben eens door het laatste uitvoeringsrapport van de Vlaamse begroting gegaan, voor december van vorig jaar. Daar blijkt dat ook in 2021 bijvoorbeeld voor de renovatiepremië 35 procent van het voorziene budget niet is opgenomen. En dat zijn dan alleen nog maar de renovatiepremië. Er is 46 miljoen euro uitgegeven van de 70 miljoen euro die voorzien was. Collega De Vroe wijst er bovendien terecht op dat die 46 miljoen euro die wel uitgegeven is, inderdaad niet noodzakelijk terechtkomt bij de mensen voor wie dat het verschil maakt tussen wel of niet renoveren en dat heel wat mensen het waarschijnlijk ook zonder die premie hadden gedaan.

Hoe dan ook is er voor het komende jaar meer budget voorzien voor de renovatiepremie. We hebben dat inderdaad gezien in de begrotingsbesprekingen. Maar als het huidige budget al niet uitgegeven raakt, vraag ik me toch opnieuw af hoe men erin gaat slagen om, zonder het systeem fundamenteel te herzien, die budgetten nu wel bij de juiste mensen te krijgen en te maken dat die ook besteed worden.

Ik denk dat we het er toch allemaal over eens zijn dat er inzake het klimaatbeleid geen grotere win-win is dan het renoveren en energiezuinig maken van woningen. Het is een win voor het klimaat. Het is een win voor het comfort van mensen. Het is een win voor de waarde van de huizen. Het is een win voor de jobs van de mensen die het kunnen doen. En het is een win voor het comfort van het huis waar je achteraf in gaat wonen en voor de energiekost die je bespaart. En die win wordt, zeker als het over energiekosten gaat, alleen maar groter als je kijkt naar de evolutie van de energieprijzen.

Het is en blijft schrijnend dat we er niet in slagen om de middelen die er daarvoor zijn – en die zijn misschien zelfs te laag, maar ze gaan omhoog en dat is goed – niet uitgegeven te krijgen en bij de juiste mensen te krijgen. Ik ga daarop blijven aandringen. Ik wou de gelegenheid toch niet laten voorbijgaan om ook de voorzitter van de commissie te bedanken voor het feit dat ze mee op de kar is gesprongen in die discussie. Ik reken op voortschrijdend inzicht bij iedereen, maar dus ook bij de minister.

Minister, als u vorig jaar al maar met moeite 60 procent van de 70 miljoen euro uitgegeven gekregen hebt, hoe gaat u er dan voor zorgen dat volgend jaar van het uitgebreidere budget meer uitgegeven raakt?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Dank u wel, collega's. Ik heb altijd meegegeven dat ik het systeem van de premies wou bekijken en evalueren. Ik heb dat van bij het begin van de legislatuur aangegeven. Ik denk dat dat niet meer dan normaal is dat we een onderzoeksopdracht doen naar de effectiviteit van die middelen, en of we die niet beter kunnen inzetten.

Ik denk dat het goed is dat die renovatieverplichting er komt. Verschillende collega's hebben er tijdens de commissievergadering op gewezen dat dit er samen met de premies voor zal zorgen dat er veel meer een beroep zal worden gedaan op de premies. We geven ook veel hogere premies aan de laagste inkomensgroepen, tot 17.500 euro. Het was nodig om dit bedrag voor de laagste inkomensgroepen te verhogen.

Ook dat ene loket zal helpen als deel van de ontzorging. Ik heb aan mijn kabinet en mijn raadgevers gezegd dat ik het heel erg vind dat we voor het Noodkoopfonds 20 miljoen euro hebben voorzien in 2021 maar dat de gemeenten en OCMW's daar nauwelijks een beroep op hebben gedaan. We weten nochtans heel goed dat heel veel mensen daar nood aan hebben. We zijn het geld niet kwijt: het geld van 2021 is overgezet naar 2022. We bekijken nu samen met de OCMW's waarom men daar niet uit geput heeft. Heeft dit te maken met covid? Heeft men daar vooral op ingezet? Zo niet, moeten we dit dan aanpassen? Is het te ingewikkeld? In het kader van de relance wilde ik extra budget voor het Noodkoopfonds, maar dat geld moet natuurlijk gaan naar zij die daar recht op hebben. Die oefening is bezig. We zijn het geld niet kwijt, maar ik zou wel willen dat het vanaf dit jaar naar die doelgroep gaat.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Ik denk vooral dat het belangrijk is dat dit beleid, zeker na het onderzoekstraject dat zal worden uitgevoerd, op zeer regelmatige basis wordt geëvalueerd en bijgestuurd om dat klimaatneutraal woningpatrimonium te krijgen. Dit wordt dus vervolgd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bruno Tobback aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het energieprestatiecertificaat bij de verkoop van een woning – 1133 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Gweny De Vroe

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Minister, collega's, dit is een ietwat kortere vraag, maar het onderwerp is daarom niet minder vervelend voor een aantal mensen.

Vanaf 1 januari 2022 komen bij de verkoop van een woning of appartement enkel nog energieprestatiecertificaten (EPC's) in aanmerking die zijn opgemaakt vanaf 1 januari 2019. Dat is het gevolg van een besluit van de Vlaamse Regering van 9 oktober 2020 ter wijziging van het Energiebesluit.

Het nieuwe EPC is beter dan het oude systeem, en daar zijn goede redenen voor. Het is helderder, transparanter en het is gekoppeld aan financiële stimuli zoals leningen en dergelijke meer. Op zich is die vernieuwing een goede zaak, maar het is wel vervelend voor verkopers, voor eigenaars van een woning met een EPC dat dateert van voor 1 januari 2019 – dat is uiteindelijk nog niet zo heel lang geleden – omdat zij nu voor de verkoop een nieuw EPC zullen moeten aanvragen, als ik dat tenminste goed heb begrepen.

Dat staat ook een beetje haaks op de oorspronkelijke engagementen dat die EPC's een geldigheidsduur zouden hebben van in principe tien jaar. Voor wie in 2018 een EPC heeft aangevraagd, is dat dus een beetje een zure verrassing, want dat is bijlange nog geen tien jaar oud maar niet meer bruikbaar voor de verkoop.

Minister, zijn er gegevens over het aantal EPC's die in theorie nu nog geldig zouden zijn maar in de praktijk voor verkoop onbruikbaar zijn geworden? Hoe verklaart men de discrepantie tussen aan de ene kant het principe van tien jaar geldigheid van het EPC en aan de andere kant het niet meer kunnen gebruiken ervan voor verkoop? Was er geen alternatieve mogelijkheid om bijvoorbeeld de gegevens van oude EPC's over te zetten in nieuwe of om bijvoorbeeld met een soort van equivalentie- of conversietabel te werken? In welke mate betekent dit meerkosten? Hoe schat men de meerkosten in voor verkopers met een geldig EPC van voor 2019 die nu een nieuw zullen moeten aanvragen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Eerst en vooral wil ik erop wijzen dat de EPC's die opgemaakt werden voor 1 januari 2019, nog steeds kunnen worden gebruikt voor de verhuur van de woningen. Ze mogen enkel voor verkoop niet meer worden gebruikt. Er zijn momenteel bijna 665.000 EPC's die enkel nog kunnen worden gebruikt voor verhuur en niet meer bij verkoop. Dat aantal vermindert dagelijks.

Begin 2019 werd een vernieuwd EPC gelanceerd, het zogenaamde EPC+. Zowel de vorm als de inhoud werd grondig hervormd. Dankzij het EPC-label van A tot F is in een oogopslag duidelijk wat de energetische toestand is van een woning of appartement. Het vernieuwde EPC geeft verder tips en aanbevelingen om het label van de woning of het appartement te verbeteren. Voor eengezinswoningen wordt bij het stappenplan richting 2050 een kostenraming meegegeven. Dat is allemaal informatie die van belang is.

De Vlaamse Regering heeft beslist om in het kader van de verplichtingen bij verkoop de oude energieprestatiecertificaten van residentiële gebouwen vervroegd uit te faseren. Een belangrijke reden voor deze beslissing is de koppeling met nieuwe beleidsinstrumenten zoals het renovatiekrediet en de EPC-labelpremie. Voor de implementatie van deze beleidsinstrumenten moet een EPC 'voor' en een EPC 'na' aanwezig zijn, dat de nodige objectieve informatie bevat.

Er werd bij de invoering van deze nieuwe beleidsinstrumenten voorzien in een ruime temporele overgangsbepaling, waardoor niet werd ingegrepen op lopende verkopen en lopende notariële procedures en waardoor de potentiële verkopers voor de toekomst voldoende gewaarschuwd werden om tijdig een nieuw EPC te laten opmaken.

Het automatisch overzetten van de gegevens van de oude EPC's naar de nieuwe versie was niet mogelijk. Samen met de vernieuwde vorm en inhoud werd ook de

berekeningswijze geoptimaliseerd. Hierdoor zijn er bijkomende gegevens nodig om de berekeningen te kunnen uitvoeren. Ook voor het genereren van de aanbevelingen zijn bijkomende gegevens vereist, waarvoor een meting of vaststelling ter plaatse door een energiedeskundige noodzakelijk is.

Het werken met een conversietabel was eveneens geen optie. Hiermee zou enkel de energiescore kunnen worden omgezet naar een indicatief label. De aanbevelingen en kosten kunnen niet worden toegevoegd via een conversietabel, en net hierin ligt eveneens een groot bijkomend voordeel van de vernieuwde EPC's.

De kostprijs voor de opmaak van een EPC hangt af van de grootte en de complexiteit van de woning. De gemiddelde kostprijs bedraagt volgens een enquête van het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) in 2019 224 euro voor een halfopen bebouwing en 180 euro voor een appartement als er een volledige meting moet gebeuren.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Minister, dank u voor uw antwoord. Ik wil nog eens verduidelijken dat ik absoluut de voordelen van het nieuwe EPC zie. Het huidige systeem is beter dan het vorige, laat dat heel duidelijk zijn. Ik heb alleen het gevoel dat, indien men vanuit de overheid betrouwbaar wil zijn en zegt dat certificaten tien jaar geldig zijn en men ze dan vervroegd minstens voor een deel niet meer geldig maakt, er een vorm van tegemoetkoming voor de kosten van de opmaak van een nieuw certificaat had moeten zijn, of een vorm van overgangsmaatregel.

Men had daarbij rekening kunnen houden met bijvoorbeeld de lopende geldigheidsduur. Als dat oudere certificaten zijn, dan waren die sowieso op een bepaald moment aan vernieuwing toe. Maar nu zullen er inderdaad een aantal situaties zijn waarbij mensen met een vrij recent certificaat of met een paar maanden op de drempel een nieuw certificaat moeten laten opmaken, terwijl ze mijns inziens de legitieme verwachting hadden dat dat langer bruikbaar zou zijn.

Maar goed, ik heb op zich geen bijkomende vragen, het antwoord is duidelijk. Bedankt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de weigering van een importvergunning voor hout voor de biomassacentrale in Rodenhuize – 1183 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister, eind december verbood u de biomassacentrale Rodenhuize van Max Green NV in Gent om 1,5 miljoen ton hout uit Rusland, Chili en Canada in te voeren. De biomassacentrale is eigendom van Engie en verbrandt houtpellets om elektriciteit op te wekken. Minister, volgens u zijn er te weinig zekerheden over de duurzaamheid van de houtstromen uit de landen waaruit Rodenhuize wil importeren.

Op dit moment wordt er geen nieuwe steun meer toegekend aan grootschalige biomassacentrales in Vlaanderen. Dat is een goede zaak, aangezien rapporten aantonen dat de CO₂-uitstoot van een biomassacentrale zelfs nog groter is dan die van een steenkoolcentrale. Hout verbranden is ook een uiterst inefficiënte manier

om energie op te wekken. Wel werd de steunperiode voor de biomassacentrale in Gent in 2018 voor vijf jaar verlengd. U zegt dat u wel kunt blijven waken over de houtstromen die de centrale wil gebruiken om te verbranden. Kleinschalige installaties kunnen in Vlaanderen wel nog steeds overheidssteun krijgen.

Minister, zult u ook in de toekomst vergunningen voor de import van hout voor biomassacentrales tegenhouden, gezien de nefaste impact van het grootschalig verbranden van hout op het leefmilieu hier en elders in de wereld?

De huidige Europese regelgeving beschouwt biomassacentrales als duurzaam. Zult u ervoor pleiten dat deze regelgeving wordt aangepast? Zo ja, op welke manier?

Minister, hoe beargumenteert u de overheidssteun voor kleinschalige biomassa-installaties in Vlaanderen? Ziet u op termijn een toekomst voor kleinschalige biomassacentrales?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: U vraagt of ik ook in de toekomst vergunningen voor de import van hout zal tegenhouden. Voor alle duidelijkheid: strikt genomen gaat het niet om vergunningen van deze houtstromen. De uitbater zal geen groenestroomcertificaten krijgen voor de inzet van houtstromen uit die bedoelde regio's. Voor elke aanvraag van een nieuw sourcinggebied zal dezelfde toetsing aan de duurzaamheidscriteria gebeuren, zowel voor het project in Rodenhuis als voor andere projecten. Ik zal die lijn dus gewoon doortrekken.

Ik kom tot uw tweede vraag. De huidige Europese regelgeving beschouwt biomassa enkel als duurzaam indien aan alle duurzaamheidsvoorwaarden volledig wordt voldaan. Deze duurzaamheidscriteria zijn vastgelegd in de Europese richtlijn inzake de toepassing van hernieuwbare-energiebronnen. Ze hebben onder meer betrekking op een minimale vereiste reductie van broeikasgasemissies, het behoud van biodiversiteit, en de inname van kwetsbaar land zoals waterrijke gebieden, gebieden met een hoge biodiversiteit of beschermde gebieden. Specifiek in de Vlaamse regelgeving is aanvullend ook voorzien dat enkel houtstromen aanvaard kunnen worden die niet gebruikt worden als industriële grondstof.

Momenteel wordt de richtlijn herzien, voor alle duidelijkheid. In dat kader pleit Vlaanderen sowieso voor een verstrengd duurzaamheidskader en voor een verstrengd toezicht, dat binnen heel Europa moet gelden.

Uw derde vraag ging over kleinschalige biomassa-installaties in Vlaanderen. Het is misschien belangrijk om te weten dat de nieuwe biomassa-installaties geen steun meer krijgen via de groenestroomcertificaten. De projectcategorieën voor biomassa zijn geschrapt.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Bedankt, ik heb geen verdere vragen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het Europese groen label voor gas en kernenergie – 1184 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Gwenny De Vroe

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): De Europese Commissie plant investeringen in gas en kernenergie onder bepaalde voorwaarden een zogenaamd groen label te geven. Op deze manier wil men investeringen in bepaalde technologieën aanmoedigen. Het voorstel kon meteen al op kritiek rekenen vanuit verschillende hoeken. Zo wil de Duitse regering helemaal niks weten van kernenergie en wil ze al zeker niet dat nieuwe investeringen erin op Europees niveau als groen zouden worden bestempeld. Ze wordt daarbij bijgetreden door landen als Oostenrijk.

Aan de andere kant van het spectrum bevinden zich bijvoorbeeld Frankrijk, dat een zeer groot deel van zijn elektriciteit nu reeds in kerncentrales produceert, en Nederland, dat nieuwe kerncentrales wil bouwen. Eerder al pleitte een front van tien Europese lidstaten ervoor om kernenergie als groen te beschouwen.

Minister, hoe beoordeelt u de plannen van de Europese Commissie om investeringen in gas en kernenergie onder bepaalde voorwaarden als groen te beschouwen?

Zullen deze plannen van de Europese Commissie een impact hebben op het Vlaamse vergunningsbeleid inzake gascentrales?

Minister, hebt u pogingen ondernomen om België, of Vlaanderen als regio, te doen aansluiten bij het front van lidstaten dat ervoor pleit ook kernenergie als groen te beschouwen? Zo neen, waarom niet?

Hoe zult u ervoor zorgen dat de Federale Regering geen obstakels opwerpt op Europees niveau bij het aanduiden van investeringen in kernenergie als groen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Voor alle duidelijkheid: het dossier van de taxonomie wordt in Vlaanderen in eerste lijn opgevolgd door collega Diependaele. Vanwege de link met het energiebeleid en de klimaattransitie volg ik dit dossier uiteraard ook van nabij op.

Algemeen ondersteun ik de taxonomie als een instrument dat financiering en investeringen in de juiste richting kan laten stromen. Hierbij zijn er voor Vlaanderen wel een aantal aandachtspunten. Zo moet de taxonomie toelaten dat Vlaamse sectoren die duurzame transitieprojecten willen uitvoeren, perspectieven hebben met betrekking tot het vinden van financiering, en dat geldt specifiek ook voor nucleaire technologie.

De ontwerptekst voor de gedelegeerde handeling bij de taxonomie, die op 31 december vorig jaar door de Europese Commissie werd vrijgegeven, beschrijft de criteria waaraan kernenergie en gascentrales moeten voldoen om als duurzaam of groen te worden beschouwd.

Het feit dat verschillende economische activiteiten die nucleaire technologie toepassen in deze ontwerptekst werden opgenomen, betekent dat de Europese Commissie kernenergie als een relevant onderdeel beschouwt in de strijd tegen de klimaatopwarming. De taxonomie zal op die manier een kader vormen waarin ook de financiering van nucleaire activiteiten een plaats heeft. Om die reden sta ik niet negatief ten opzichte van deze ontwerptekst. Maar ik kan het gehele voorstel van de Commissie nog niet in zijn volledigheid beoordelen, dat moet nog nader bekeken worden. Zo is mij nog niet volledig duidelijk wat de mogelijkheid om nieuwe gascentrales als groen te beschouwen, inhoudt.

De taxonomie heeft in principe geen rechtstreekse impact op het Vlaamse vergunningsbeleid inzake gascentrales. De taxonomie bepaalt enkel de voorwaarden waaraan economische activiteiten moeten voldoen om in aanmerking te komen voor een duurzame financiering. Dus via de taxonomie kunnen geen voorwaarden

aan de omgevingsvergunning worden toegevoegd. Het een heeft niet met het ander te maken.

Wat de federale standpunten betreft: de Belgische standpunten voor dit dossier worden binnen een administratieve werkgroep voorbereid, met vertegenwoordigers van de federale en de gewestelijke overheden.

Mijn administratie heeft binnen de werkgroep reeds meegedeeld dat wij, wat kernenergie betreft, achter de ontwerptekst staan. Zoals u wellicht weet, is de huidige Federale Regering nog aan het bekijken hoe zij omgaat met het idee om kernenergie als groen te beschouwen. Daar moeten we nog kijken hoe en wat. En dan zal er, rekening houdend met de uiteenlopende standpunten, gekeken worden wat België in deze eerste fase zal meegeven aan de Europese Commissie over deze ontwerptekst.

Ik zal bij de verdere opvolging van dit dossier uiteraard ook het Vlaamse standpunt blijven verdedigen.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Is het niet mogelijk om te communiceren, al is het maar als symbolische zet, dat Vlaanderen zou aansluiten bij dat front van Europese lidstaten dat ervoor pleit om ook kernenergie als groen te beschouwen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega Van Rooy, of ik dat nu doe of niet, mijn standpunt is duidelijk. Maar gezien de context en de regels – Vlaanderen is geen lidstaat – kunnen wij dat niet doen vanuit Vlaanderen. We moeten binnen de Belgische context en de werkgroep waarin we zitten ons standpunt meegeven. Dat hebben we nu gedaan, en het is nu aan de Belgische structuur om vervolgens de standpunten – of geen standpunt, want dat kan ook – daarover te bezorgen aan Europa. Maar wij kunnen dat niet vanuit Vlaanderen. Ik kan deze staatsstructuren helaas ook niet in een-twee-drie toveren.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Dat klopt, maar het zou symbolisch, qua communicatie van een Vlaams-nationaal minister, toch wel sterk zijn. Ik zag dat u vanmorgen een tweet hebt gedeeld van uw voorzitter, Bart De Wever, die zich volledig aansluit bij de ecorealistische visie van erector en ingenieur André Oosterlinck. André Oosterlinck zegt: "Ik geloof niet in een fundamentele gedragsaanpassing zoals de groenen ons willen aanpraten. Je kunt mensen niet opnieuw in grotten doen wonen. En je kunt zeker niet China, India en heel Afrika het recht ontzeggen om op het westerse welvaartsniveau te komen. Dankzij de technologische vooruitgang zouden we nu al strengere milieuvorwaarden kunnen opleggen. Vlaams milieuminister Zuhal Demir zou aan geen enkele gascentrale die CO₂ en stikstof uitstoot nog een vergunning mogen verlenen. Technologisch kan het. Alleen wordt de elektriciteit dan vier, vijf keer duurder. Wat me bij mijn stokpaardje brengt: kernenergie blijft een veel properdere en goedkopere oplossing. De problemen met kernenergie worden zwaar overroepen."

Het is goed dat u dat op Twitter hebt gedeeld, minister, maar misschien zou u in uw hoedanigheid als minister nog iets harder op tafel mogen kloppen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.